

И О Л И Е

центръ

МИШЕ, ИШИМА ШИ ЛИТЕРАТУРА.

№. 27.

Luni 1. Julie.

1840.

ИДЕИ РАПСОДИЧЕ

6.

Съгътоареле-саѣ цѣоаселе.

Съгътоаре се пѣтеск ачелѣ вѣтъдѣ кѣ сѣнце рошѣ, шѣ калѣ, каре паск фецѣ вѣ, шѣ дѣ хрѣтеск о врѣме кѣ лаптеле дѣн зѣтврѣл сѣѣ. — Чел де кѣпетение дарѣ карактер десѣкѣлиштор ла ачестѣ вѣтъдѣ е-сте, кѣчѣ еле аѣ цѣе. Нѣтврѣл цѣелор есте дѣтврѣ тот нѣтврѣлѣи фецѣлор де до-аѣ орѣ респѣзеторѣѣ, локѣл, дѣн каре сѣлнт цѣѣле ашевзате, есте деосевѣт; ла зпеле се афлѣ дѣн пепт, ла алтеле дѣн фоале, ла челе маѣ тѣлте дѣтвре кра-чѣѣ де'папоѣ. — Упеле маѣ влртос ачелѣ, каре се хрѣтеск дѣн ѣерѣврѣ, шѣ каре сѣлнт маѣ тарѣ, паск нѣтмаѣ кѣте зп фѣт, челе-хрѣтѣоаре, шѣ порчѣѣ маѣ тѣлѣѣ. — Маѣ тоате аѣ глас, нѣтмаѣ отѣл аре Ворѣѣ. Дѣн сѣгътоаре зпеле вѣдѣзѣеск не пѣтлнт кѣт отѣл, шѣ челе маѣ тѣлте довѣтоаче де касѣ; зпеле не копачѣ, кѣт тѣлѣтѣеле, веверѣцѣеле; зпеле сѣѣт пѣтлнт, кѣт кѣртѣца; зпеле акѣт дѣн апѣ, акѣт не вѣскат, кѣт касторѣл, зршѣѣ де таре, зпеле нѣтмаѣ дѣн апѣ кѣт кѣцѣѣ.

Органеле мѣшкѣврѣѣ сѣлнт де осевѣте, отѣл аре 2 тѣлѣ, тѣлѣтѣеле 4, отѣл аре 2 пѣчоаре,

челе маѣ тѣлте сѣгътоаре аѣ 4 пѣчоаре. Ачелѣ, каре шѣ не вѣскат шѣ дѣн апѣ трѣеск, аѣ дѣтвре деѣте о пѣлѣ де дѣнпотат. Лѣ-лѣчѣѣ аѣ ла пѣчоареле де'напте о пѣлѣ де свѣрат. Пѣчоареле зпор сѣгътоаре, каре вѣдѣзѣеск дѣн апѣ, сѣлнт гѣтѣѣте лаоалѣтѣ, шѣ пѣлтелор пѣцѣлор асѣтмена. Упеле аѣ копѣте, алтеле зпгѣѣ деспѣрѣцѣте: челе маѣ тѣлте зтѣлѣ нѣтмаѣ не дѣѣтѣтеле пѣчоаре-лор, алтеле: отѣл, тѣлѣтѣца, зрѣл, Еле-фантѣл не тоатѣ талпа. — Дѣнѣѣ се дѣн-парт дѣн трѣѣ пласе, адекѣ дѣн чеѣ де'па-пте саѣ тѣѣеторѣ; чеѣ аскѣѣцѣѣѣ, саѣ кѣлпѣцѣѣ, шѣ дѣн тѣселе. Ачелѣ, каре се хрѣтеск кѣ карне, аѣ дѣнѣѣ аскѣѣцѣѣѣ шѣ дѣн-кѣлрлѣгаѣѣ, ѣарѣ каре се хрѣтеск дѣн ѣерѣврѣ аѣ дѣнѣѣ чопѣѣ, врездаѣѣ; каре шѣ карне шѣ ѣер-ѣврѣ тѣлѣлнкѣ, цѣн мѣжлокѣл кѣ дѣнѣѣ, зпеле пѣ: Елефантѣ, аре шѣ дѣнѣѣ дѣн афарѣ. Упеле нѣ аѣ дѣнѣѣ п. е. зрѣл фѣрнѣчелор, зпѣѣ кѣцѣѣ шѣ а.

Ла зпеле сѣгътоаре тѣлѣкѣтоаре де ѣарѣѣ, п. е. ла вѣте, оѣ, капре, черѣѣ, кѣтмѣле, ѣепѣрѣ де касѣ, тошѣ, есте рѣтѣ г арѣ де вѣгат дѣн сѣ-тѣ; прѣн ачѣаста дѣнселѣ тѣлѣкѣареа маѣпа-пте нѣтмаѣ кѣ грава дѣнѣѣцѣѣѣ прѣн дѣнѣѣцѣѣѣоаре ѣарѣшѣѣ о адѣкѣ дѣн гѣрѣѣ, шѣ местеклѣнѣѣо акѣтма кѣ дѣнделѣтѣѣ сѣѣт зѣчѣаре, ѣарѣшѣѣ о дѣн-гѣт. Сѣре ачѣст скоп аѣ ачѣстѣ вѣтъдѣѣ

клинъ organizatione, ши ачелъ каре аъ энгії деспикате аъ ши патрѣ вѣрте: адекъ вѣрта маре саъ рѣмъгъторъ л примѣще днллі мѣкарѣ ши о моаіе; къ чѣла саъ кѣда есте о атлрпаре ачей днтлїѣ: примѣще кѣте чева днл мѣкѣрї дн вѣрта днтлїѣ до-спїте, ле редѣче прїп днлїдїгоаре іаръші дн гѣрѣ. Картѣ, саъ Псалтїрѣ есте а тріа вѣртѣ, примѣще прїптрѣп канал спре ачест скоп фѣкѣт мѣкарѣ акѣта вїне рѣ-нѣгатѣ днл гѣрѣ, ши о дѣче дн Стомах, саъ дн вѣрта а патра, карѣ мїстѣеце мѣкарѣ.

Мѣлте аъ ши коарне ши ачестѣ маї кѣ сѣмѣ се афлѣ ла вѣрѣвтѣші (вѣрѣвацї?); ла тѣрѣще саъ пѣ слнт, п. е. Черѣвѣ, кѣпрїоара; саъ кѣ мѣлт маї мїчі се афлѣ. п. е. ла капре. Коарвеле слнт ла вїте гоале, дн ѳрѣпте; ла Рїнодерѣс слнт осоасе ши кѣ ратѣрї днѳрѣтсецате, ши дн тот анѣл се скїмѣвѣ. — Коада аконере дїндѣрѣнтѣл, ши слѣжаще спре цїнѣрѣ еквиїлѣрѣлї. — Упеле аъ ши осевїте пѣпцї ши ачестѣ іарѣші се афлѣ саъ ла вѣрїк, саъ дїндѣрѣнт, саъ ла грѣмазї п. а.

Се днпарт цїцоаселе дн поѣ рлндѣрї, адекъ 1) дн. ц. кѣ 2 м.лнї, 2) дн ц. кѣ 4 м.лнї. 3) дн цї. арїноасе саъ свѣрѣтоаре. 4) дн цї: кѣ децете словодела тоате пїчіореле. 5) дн ц. кѣ копїте, саъ копїтоасе. 6) дн ц. кѣ доѣ энгї: саъ энгїоасе, 7) дн ц: кѣ энгї мѣлте; саъ мѣлтѣнгїоасе. 8) дн ц. кѣ пїчіоаре днпотѣтоаре, саъ пѣлмате. 9) дн кїцї (sethe).

1) Сѣгѣтоареле кѣ 2 м.лнї. Днпре ачестѣ се пѣмѣрѣ пѣмаї эн деп адекъ: Цевеломенеск, саъ отѣл. Ел есте лѣкѣиторѣл а тот пѣмднтѣлї, ши се пѣтеце не сїне стѣлпѣл тѣтѣрор вїетѣцїлор. Аре чїчї

варїетѣцї, каре кѣ колоарѣ пелеї ши кѣ тоатѣ фѣпѣтра се деосевеск дела омалтѣ. Нѣмѣрѣл оаменїлор дн тоатѣ лѣмѣ се сѣе пѣлѣ ла 1,000, де мїліоане. (Дн Еѣропа 226; дн Асїа 638; дн Аѳрїка 100, дн Амерїка кѣ пѣмднтѣрїле поларе 45, дн Австраліа д'авѣ доѣ мїліоане;) мѣрїмѣ ста-тѣреї отѣлї днкѣ е деосевїтѣ, чеї маї мїчі слнт де 4 ѳрте, чеї маї марї де 6, ши песте шасе. Бѣтрлпѣцїле де мїжлок кад дн анѣл 30-лѣ, саъ дн тот анѣл днл 30 де оаменї моаре энѣл. — Днпре тот маї мѣлцї оаменї се паск, де кѣт морѣ — оаменї (дѣпѣ кѣм араѣ Adelung) ворѣеск песте 3,000 де дїалекте, челе де рѣдѣчїпѣ лїмѣ слнт чїпчї, адекъ: Асїатїкѣ, дн карѣ се траце лїмба чеа семїтїкѣ, каѣка-зїкѣ, персїанѣ, індїанѣ, гангетїкѣ, тѣтѣрѣ-скѣ ши сїверїанѣ. Еѣропеанѣ, днкарѣ чеа баскїкѣ, трачїкѣ, пеласгїкѣ, ѳерманѣ, словѣпѣ, ши ѳралѣ лїмѣ аъ рѣсѣрїт. Аѳрї-канѣ дн каре с'аъ пѣскѣт лїмба днл цїнѣ-тѣл Нілѣлї, Атласѣлї, а Nїгрїдїей meridїо-нале. Амерїканѣ, дн карѣ чеа патаго-нїкѣ, перѣанѣ, гѣбарано — брасїлїкѣ, арепокѣ — амазоїкѣ, гатемалїкѣ, мексїканѣ порѣ-амерїканѣ, колѣмѣкѣ, алїгханїкѣ, ши ескї-то се траце. Оцеанѣ, карѣ се ворѣѣще де талаїчї, ши де попоареле тѣрїлор. Челе маї мѣлте лїмѣ слнт местекате, энеле п. е. чеа хїнеѣ есте алѣтѣтїтѣ днл ворѣе пѣ-маї кѣ о сїлавѣ. — Деспре от саъ ворѣїт дн алт лок, ши сѣ ва маї ворѣїла вале. —

2. Сѣгѣтоаре кѣ 4 м.лнї. Днпре ачестѣ се пѣмѣрѣ ачелѣ вїетѣцї цїцоасе, каре дн лок де пїчіореле депаної аъ м.лнї кѣ каре аша се слѣжеск ка ши кѣ челе де пайнте. Ачеаста organizatione, фїнд еле лѣ-кѣїтоареле арѣорелор, ле аъ фост де лїп-

съ. Тръеск дн черкъріле тропіче, ші не сднт кзпоскѣте съвт пѣме де тѣіемѣде, дн кареле знеле сднт кѣ коадѣ, алтеле фѣрѣ коадѣ, ші сднт кзпоскѣте пѣпѣ ла 60 де спеціі (фелѣрї).

3. Сѣгѣтоареле арїпоасе, саѣ сѣгѣрѣтоаре. Антре ачестѣ се пѣтѣрѣ Лі ліечїі, дн каре пѣпѣ ла 20 де спеціі сднт кзпоскѣте.

4. Сѣгѣтоареле кѣ децете словоде ла тоате пічіореле, саѣ децетате. Ачестѣ дѣпѣ деосевїрѣ днцілор се днпарт дн треї фамїліі, адекѣ:

а) Дн фамїліа кѣ дої днціі дн жос, ші дої дѣсѣпра тѣіеторї, фѣрѣ колцї; ачеста фамїліе аре 8 ценѣрї, ші фїецекаре цен маї тѣлте спеціі. Аїчеа пѣтѣрѣм веверїца, хлрціі де касѣ, ші де клмп, хлрчіоціі, іенѣрїі де клмп ші де касѣ, пѣрчеїі де таре ш. а.

б) Дн фамїліа кѣ днціі тѣіеторї пѣтернїчі ші кѣ колцїі ла фїецекаре зпгїі а фѣлчїлор, саѣ фамїліа фѣрѣлор. Ачеста аре 9 ценѣрї, ші фїецекаре цен маї тѣлте спеціі. Ачі се пѣтѣрѣ арїчїѣл, шоаречїле, клртіца, певѣствїка, зрсѣ, клпеле, (кѣ 30 де варїетѣці) лѣпѣл, вѣлпѣ, хїена, шакалѣл, пісїка (тлѣца) лѣл, тїгрѣл, леопардѣл, рлзѣл. Дн ачестѣ тѣлте се паск оарѣе.

с) Дн фамїліа фѣрѣ днціі тѣіеторї, саѣ фѣрѣ пічі зп днпте, каре аре 4 ценѣрї, дн каре пічі зпѣл пѣ есте лѣкзїторал Езропїі. Аїчеа се пѣтѣрѣ зрсѣл фѣрпїчїлор, фѣрасолзоасѣ, феара лепенеше, феаракѣ врдѣ. Ачестѣ сднт рѣмегѣтоаре.

5. Сѣгѣтоаре кѣ копїтѣ, саѣ копїтоасе. Аре пѣмаї зп цен ші патрѣ спеціі, адекѣ: ценѣл калѣлї; спеціїле сднт калѣл, асїпѣл, зебра, ші кѣагга, челе доѣ де пе зртѣ вїеѣзеск дн Африка мерїдіоналѣ.

6. Сѣгѣтоаре кѣ 2 зпгїі, зпгїоасе.

Аїчеа пѣтѣрѣм вїетѣдїле челе рѣмегѣтоаре, саѣ вїтеле. Аре 7 ценѣрї ші маї тѣлте спеціі. Тазрѣл, вїволѣл, капра, оаїа, черѣл, кѣпрїоара, кѣтїла, чїзта дїрафа, ші мошѣ (вїзма) аїчеа се пѣтерѣ. Мошѣ саѣ вїзма есте о вїетате кареа їѣбеѣде сїпгѣрѣтатеа ші лѣкзїеѣде дн цїпѣтѣрїле тѣптоасе а Тїветѣлї, ші а Сївїрїеї мерїдіонале. Бѣрѣвѣтѣшѣл аре ллпгѣ вѣрїк о пѣпгѣ клт зп оз де гѣпнѣ де таре, дн ачеста се афлѣ матерїа чеа кѣ пірос таре пѣтрѣзнетор, ші фоарте преѣзїтѣ, карѣ съвт пѣтеле де мошѣс, се днпревїзїдѣлѣ днпре парѣзїтѣрїі, ші дн медїчїнѣ.

а) 7-лѣ Рлнд кѣпрїнде дн сїне Сѣгѣтоареле кѣ маї тѣлте зпгїі, саѣ тѣлте зпгїоасе. Аре чїпчі ценѣрї, ші фїецекаре цен маї тѣлте спеціі. Аїчеа се пѣтѣрѣ поркѣл, хїнопотанѣ саѣ калѣл пїлѣлї, ші рїноѣерос.

8-лѣ Сѣгѣтоареле пѣлмате, адекѣ ачеле, каре аѣ пічіоаре де днотат, адекѣ децетеле почїоарелор сднт прїп о пѣлѣ лаолалтѣ легате. Ачестѣ се днпарт ка ші челе децетате дѣпѣ деосевїрѣ днцілор дн треї фамїліі, адекѣ:

а) Фамїліа днплїе кѣпрїнде дн сїне ачелѣ пѣлтоасе, каре аѣ днціі тѣіеторї, іарѣ колцїі ле лїпсеск, ші пѣмаї пічіоареле депапї сднт пѣлтоасе. Аре пѣмаї зп цен, ші о спеціе, адекѣ Касторѣл. Ачеста ведѣѣще дн цїпѣтѣрїле рлтоасе (апѣтоасе) а пордѣлї. Есте фоарте вестїт архїтекѣ, кѣчї дншї фаче касе кѣ копїгнаціі. Токма дн дѣрпгт аре доаѣ пѣпгѣлїде, дн каре се цїне о матерїе греѣ піросїтоаре Касторѣл пѣмїтѣ, карѣ се днпревїзїдѣлѣ дн медїчїнѣ, маї влрѣос ла фетей.

б) Фамїліа а доа кѣпрїнде дн сїне ачелѣ пѣлтоасе, каре аѣ днціі тѣіеторї, ші колцїі, ші тоате патрѣ пічіоаре пѣлмате,

аре доъ ценъри къ маї тълте специї. Аїчеа се пѣтъръ відра, віделъ de mare, зрса шї лелъ de mare.

с) Familia a treia кзпринде лн сїне пълмоаселе фъръ дїндї, саъ варет чеї тьїеторї ле лїпсеск; аїчеа се пѣтъръ доъ ценъри поъ пѣцїн кзпоскзте, къчї лъкзеск лн алте пърдї а лзтїї.

9-лѣ Рлнд кзпринде лн сїне Кїцїї саъ ачелъ свгътоаре, каре аъ асетънаре кз пѣцїї. Ачестъ вїетъдї трїеск лн mare, лнсъ ресъфлъ прїн пълмлнї, паск фецї вїї шї лї аплъкъ ла цїцеле сале, аъ сллце ротъ шї калд. Слнт лнтре тоате вецзїтоареле маї марї, къчї de тълте орї песте 100,000 de фзпдї траг. Кїцїї аъ патръ ценъри шї маї тълте специї. Делфїнъл, шї фїсетеръл лнкъ се пѣтъръ аїчї; ла чел de пе зртъ се стоарче лнтре креїерї шї пе ллнлгъ влзтра трзпзлвї о матерїе алъъ злеїоасе, каръ лн аер се лнгроаше, шї се пзтеде Спермацет; се лнтревзїндъгъ лн медїцїнъ, шї лн костїкъ.

Дзпъ кзт слнт пълъ акзта свгътоареле кзпоскзте, се свїе пѣтъръл специїлор (фелзрїлор) лор пълъ ла 662. Дїнтре ачестъ слнт пълъ ла 60 кїцї, адевърацї лъкзїторї de ане, карїї пзтаї лн адлнчеле търї, саъ ла гъра рлзрїлор марї се афлъ; пълъ ла 20 de фелзрї слнт амфївїї, каре адекъ пот трїї шї пе зскат, тъкар къ лнтръ тот слнт лъкзїторїї апелор. Тоате челелалте свгътоаре вецзеск пе зскат, шї дїн ачестъ пълъ ла 100 аъ пѣтъре асе ръдїка лн аер, саъ а свъра; 14 аъ пѣтъре а сърї de пе зп копач пе алтъл къ о зшзрътате лн-пъскзтъ, (веверїцеле); 15 аъ пїчїоаре пълмоасе, шї ачестъ лпоатъ лн ане дзлчї шї се ажзтъ къ коада лн лок de клртъ; пе-

сте 170 вецзеск лн арборї, лн копачї шї тълте дїн еле п. е. тзїтзцеле цїїъ фоарте бїне а се кзкзїа; 21 аъ пїчїоареле de напої къ тълт маї лзпдї деклт челе de палнте, шї фак зшоаре салтърї; 60 лнї салъ гронї лн пълмлнт маї адлнчї, саъ маї скзпде, лн каре се аскзнд, алтеле се влреск лн гронї de алте вїетъдї фъкзте; 120 слнт рзмегътоаре; песте 150 слнт рзпїтоаре, фъре, шї ачестъ пз аъ лок статорпїк, чї лтълъ прїн пѣдърї, шї дзпе кзт ле есте организациа, пот фзцї фоарте таре, саъ слнт лъпеше; пълъ ла 200 de свгътоаре слнт поптатече, челелалте de зї.

Лн прївїнда лъкзїндїї пърдїлор пълмлтълвї се лнпърцеск свгътоареле аша: 181 de специї лъкзеск лн mare (ocean) 54 лн nordamerїка; 10 лъкзїеск пекзт лн Asia, аша шї лн Амерїка; 41 лн Asia de nord; 88 лн Европа; 107 лн Африка, 29 лн Madagascar, шї лн остроале лвї; 78 лн Asia meridїональ шї Сеїлон, 51 лн остроавеле архїпелазгълвї асїатїк; 35 лн Olanda поаъ. — 30 de специї de кїцї трїеск лн търїле nordълвї, 14 лн челе meridїонале; 28 лн лъдїмъ търїлор meridїональ. — Нзтъръл цепълвї вецзїтоарелор отълвї слзжїтоаре есте 13 шї дїн ачестъ слнт 112 фелзрї (чаїен). Де пе пълмлнт пердзте слнт дзпъ Kїvїe 79 de специї, каре акзта пзтаї петро факте се афлъ. Отъл пзтаї шї клпеле, лвї аша de kredїнчїос се афлъ сзпт тоате зонеле пълмлтълвї,

Dr. Vasїc,

IOAN KORBIN DE XUNIAD

ші

Пъзиторїѣл съѣ днцер.

(О повесте дін цара ромѣнеаскъ

Дъпъ *Ignácș Nagy.*)

Не ла міжлокѣл вѣкѣлѣ ал XV. дн партѣ церїи рѣмѣнеці, апроане де Дъпъре, днпотрївъ къ трекутоарѣ (зъгаз) Лофчѣ, дн ѣмбра врео кѣдѣва стежарї дналці, се ве дѣ о касѣ сїнгѣрѣ, спрежїніте деспре партѣ Дъпърїи къ ѣн гат (зъгаз) фоарте бїне фѣкѣт, каре се пѣмѣ каса лѣнтрашѣлѣї. Ачасть касѣ, прекѣм сѣлт тоате каселе ромѣнеці, ера фоарте сїмплѣ фѣкѣтѣ, шї пѣмаї къ ачѣїа се осѣбѣ де чѣле але сатѣлѣї, че ера депъртат де ачі ка ѣн пѣтрарїѣ де час, къ пѣреціи ачеціа, каре днсѣшї ера де пѣѣле, пѣ ера лїпїці къ лѣт шї къ пѣмѣлт, чї атѣт дїнафарѣ, кѣт шї дїмѣлѣнтрѣ ера дн-тѣрїці прїн доао рѣндѣрї де пїатрѣ, ка съ поатѣ ста днпотрїва валѣрїмор ачестѣї рѣѣ, каре дн ачест лок адѣсеорї се вѣрса, шї пѣлѣ аїчѣ стрѣбѣтѣ.

Длнпѣ ачѣстѣ ера ачасть касѣ а лѣнтра-шѣлѣї маї маре декѣт чѣлелалте касе а ромѣнїмор, шї пѣ ста, дѣне овїчѣїѣ, пѣмаї дїнтрѣ о късѣдѣ, дн каре дн вѣѣме де іарпѣ газда шї вїтеле, дн чѣ маї маре армонїе се днкѣлѣзек не длнпѣ фѣнїпїноаса ватрѣ, чї кѣпїндѣ дн сїне треї късѣде деосевїте зна де алта. Чѣ де кѣтрѣ Дъпъре ера де вѣрне де стѣжарї ка дої стѣлжїнї шї жѣмѣтате де дналтѣ, шї дн-тѣрїте къ ѣн под де вѣрне ѣн стѣлжїн шї жѣмѣтате лѣнг, каре дѣнпѣ плѣчѣре се пѣтѣ рѣдїка, шї а о ѣнї къ чѣлелалте късѣде аша, кѣт прїн рѣдїкарѣ подѣлѣї, де кѣлтеорї ар фї вѣрт, де атѣтѣорї пѣтѣ лекѣиторї

ачестеї касе а се осѣбї де чѣлелалці, шї прїн ачаства а се апѣра къ о ѣртаре фоло-сїтоаре шї де алтѣ пѣтѣре пѣмѣроасѣ. Ніче ке ера де прїсос ачасть орѣндѣїалѣ де апѣраре; пѣнтрѣ къ чѣле доао късѣде ста кѣтрѣ о дѣлтѣ, дн досѣл кѣрїа се тѣрѣнїѣ о пѣдѣре, каре адѣсеорї слѣжѣ ка ѣн лок де скѣпаре, лотрїмор карїи фѣцѣ песте Дѣ-пѣре дїн цара тѣрчѣаскъ, шї карїи маї адѣсеорї пѣвѣлїрѣ песте каса лѣнтрашѣлѣї, днсѣ тот-деазна фѣрѣ фолос; пѣнтрѣ къ ла днпѣїа лартѣ лѣкѣиторїи ачестор касе, фѣцѣ дн каса деспре Дъпъре, тѣрѣцѣ подѣл, шї вѣтѣ клопотѣл де пѣвѣлїре, каре се афла днтрѣн тѣрп простѣд не копѣрїшѣл касеї; ла каре сѣпет пѣмаї декѣт алерга лѣкѣиторїи сатѣ-лѣї, шїнд прѣвїне къ ачѣаста днсемпѣлѣ саѣ венїрѣ лотрїмор, саѣ къ оарѣкаре дїн оаменїи лѣнтрашѣлѣї се прїмежѣзїаще дн валѣрїле Дъпърїи. Шї аша лѣкѣиторїи аче-ціи касе ера днкрѣдїпїаці, къ, шї пѣнпѣ ле ар венї ажѣторїѣл, еї пот асе днпотрѣї ла орїче пѣтере, де ар фї шї днзечїтѣ. Ачасть парте маї де фѣрпте а касеї, каре ера ка о четѣдѣе, тотдеазна, дѣла днченѣтѣл са-тѣлѣї о лѣкѣїа чел маї вѣтрѣл дїн фамїліа Ферандѣїлор, къ фѣчорїи сѣї; чѣ дїн між-лок о лѣкѣїа чѣле маї |деа проане алїї пѣмѣрї, іарѣ чѣ маї маре, а кѣрїа ѣшѣ се дескїдѣ кѣтрѣ пѣдѣре, ера хотѣрѣлтѣ пѣнтрѣ слѣцї шї вїтеле де касѣ. Чѣї маї тїнерї фѣчорї аї ачеціи фамїлії де мѣлці анї де чѣле маї марї касе пѣгѣдеторѣцї ера днтрѣвѣїпїаці дн трѣва пѣгоцѣлѣї аша, кѣт мѣлці дїн ачасть фамїліе пѣ пѣмаї прїн днвѣчїпїата царѣ тѣрчѣаскъ, дар шї прїн днпѣрѣцїа грѣчѣаскъ кѣлѣторї-се, ва ѣнї дїн ачецѣї нїчї дн Венеціа, дн ачел ораш вѣстїт дн лѣме, пѣ ера стрѣнїї, — Дїн ачѣастѣ прїчїнѣ днченѣї маї д мѣлці

ані о кълтъръ неспъсъ асе дитинде песте ачасть фамиліе, каре дитръ ачъле вѣкърі барваре кѣ атлѣта се ведѣ маі таре дн окіі вечінілор, кѣ кълт днсъш прівірѣ лѣі Водѣ аѣ трас спре сіне; пентръ ачѣіа клнд зпѣл клнд амтѣл дін ачаесть фамиліе фѣръ тріміші кѣ скрісорі атлѣт ла днпѣръѣіа тѣрчаскѣ, кълт ші ла чѣ гречеаскѣ; аша Опѣц фѣ чел маі пре цвіт кѣрір а лѣі Дракѣла Водѣ, не каре, клнд ардѣ рѣсвоіѣл днпотрива Тѣрчілор, спре маі възп днцелѣѣцере днтре кѣртѣ зпгѣрѣскѣ ші чѣ домнѣскѣ, дн тріметѣ кѣ скрісорі кѣтрѣ вестіѣл Іоан Хѣніад. Де маі тѣлте сѣте де ані днфлорі ачѣсть фамиліе дн зпнформітатѣ ші сінгѣрѣтатѣ еі фѣръ де аш пофті маі таре ферічере, ші аѣ авѣт порок де асе пѣтѣ фѣлі атлѣт кѣ плѣчѣрѣ ші чіпѣтѣ, че і се фѣчѣ декѣтрѣ Прінці Цѣрїі, кълт ші декѣтрѣ лѣкѣіторї ачелѣі цінѣт; днсъшї соартеа днкѣ се вѣде а фіврѣт а спрїжїні ачаесть фамиліе деспре неферічїтеле еі фѣртѣні. — Дн 12. Ноемврїе 1444. дѣпѣ амїазї се възз дн партѣ касеї лѣптрашѣлї цѣр днпреѣцѣр зп фок кѣ флактѣрѣ дналтѣ, зп прїлеж, прекѣт се вѣде, каре аѣ адѣнат пе тоці Ференденці; кѣ, афарѣ де о фемѣе, каре, дн чел маі де пѣртат зпгїѣ ал касеї, ста плекатѣ несте зп прѣнк, че се ведѣ кѣ доарте, пѣ ера нїчї зпѣл акасѣ; ші капѣл фамилії врѣ асе сѣѣтѣі днтрѣ аскѣне кѣ фечорїі ші пѣтѣрїле сале. Пе кѣіерїѣл касеї, афарѣ де нїѣе трежї, рѣде, ші врео клѣтева зпгїѣе спре влнатѣл моронѣлї; афарѣ де нїѣе фемееці хайне днкіндісіте ші неѣе тортѣрї, се афла о савіе тѣрчеаскѣ, нїѣе лѣнчї, ші алте арте, тоате лѣате де ла врезн Лотрѣ тѣрческ, ші лднгѣ ачѣсть о пѣшкѣ лѣнѣгѣ, декаре фелїѣ пе ачеле времі рар цѣран пѣтѣ

сѣ айѣ. — Пе ватрѣ, ла зп лок комод, шѣдѣ зп вѣтрѣлн кѣ о кѣчтѣ де іед дналтѣ ші апѣсатѣ пе фрѣнте, десѣнт каре се днтіндѣ пѣпѣ несте змерїі чеї лаці зп пѣр алѣ ка зенѣада, іар де сѣнт цѣнеле лѣі чѣле тѣфоасе фѣлѣцера зп фок, каре кѣ тотѣл се днпотривѣ аднчїлор лѣі вѣтрѣлѣѣе, ші каре цїсе пѣрѣ кѣ е пѣкѣжїт пе тлїіле сале чѣле осоасе дар ѣскате, днсъ дн каре ар фї фост кѣ тѣлѣт маі потривїтѣ а савїе, сѣѣ о лапче деклѣт фѣнїіле зпїі трежї. Днсъ фаѣа чѣ аѣзнд днкредїтѣ ші арѣс де соаре, ші трѣпѣл лѣі чел глрѣвов доведѣ деѣтѣл че ва сѣ зїкѣ фокѣл ачелор дої окїі пегрїі, адекѣ, кѣ дн стежарїѣл чел гїгантїческѣ, ватѣр кѣ е влрѣѣл verde, пѣ маі іесте пѣтѣре де віаѣт, ші кѣ ѣскателе лѣі ратѣрї склрѣіе ла орї че влнтїшор. — Днп се пѣтѣ капѣл ачестеї фамилії, ші ваза лѣі ера фоарте таре дн тоатѣ фамиліа, ватѣр кѣ фечорѣл лѣі чел маі вѣтрѣлн де тѣлѣт трекѣсе несте чїпчїзечї де анї; ші Днп, каре ера де оптѣечї де анї, спре дѣчерѣ дн сѣлршїт а порѣнчїлор сале пѣмаї пѣтѣ алѣчева днтревїнда де кълт о пѣтѣре моралїческѣ. — Днпрежѣрѣл лѣі ста маі тѣлці ка доаозечї фечорї, непоці ші цїперї прівїнд ла орї че кѣвднт а вѣтрѣлѣлї, каре дѣпѣ о скѣртѣ пѣзѣ аша днченѣ а грѣі: врѣмѣ се апропїе, пѣ треѣе зѣвовїт. Еѣ кѣпоск де тѣлѣт ѣ рѣте пе ачел пегѣцѣторїѣ молдовлн, каре азї ла амїазї одїхнї аїчї ла пої; ачеста пѣ е ачел фѣлїѣ де ом, каре сѣ атеѣѣскѣ кѣ мїпчѣнї пе зп прїетїн ал сеѣ векїѣ. Ної сднтем даторї аї крѣде тоате че мї аѣ спѣс. Оастѣ лѣі Мѣрат, прїн ажѣторїѣл зпор влѣстьмаѣї кѣпїтанї де корѣвїі вепедїане, ші ценовене сѣѣ днторѣ дн Асіа, ші ачаесть оасте кѣшпїтѣ стѣ акѣша фаѣѣ кѣ ачѣ

т. д. въ войничі романи ші зигери. Придедѣ армеле ші въ рѣсоидѣ не лѣгъ вѣдѣл фечор алѣ Водѣ. Тимѣл е фортѣнос, ші пѣтѣл се акопере кѣ зѣпадѣ; ші ведѣдѣ, кѣ не Дѣбере аѣ ші дѣчепѣт а вені клѣд ші клѣд клѣте пѣдѣнтѣкѣ геадѣ; пѣтрѣ ачеіа пѣдѣні кѣлѣторі вор авѣ трѣзѣндѣ де лѣтреле поастре; ші ачест лѣкрѣ мѣк пот не лесне ал іспрѣві — не чеіалалѣдѣ лѣадѣ кѣ воі, ші спѣнедѣ. Фѣлѣ шѣ Олѣдѣ сѣлѣтѣте.

Ла ачѣсте кѣвѣнте, зп прѣкѣ че зѣчѣ волпав дѣчепѣ а фѣ неодѣлѣт, ші о фѣтѣ че дѣчепѣкѣсе лѣгъ ачелаш скѣлѣдѣсе кѣ прѣна, дѣпѣ врео клѣтева кѣвѣнте лѣнѣдѣте мѣрѣдѣсе аша дѣчепѣ а грѣ кѣтрѣ вѣтрѣлѣ Лѣп.

Чѣі ачѣста, Татѣ? де пѣ кѣмѣва тѣ дѣшѣлѣ? тѣ врѣі трѣзѣрѣле ачелѣ зигѣр зрѣчос але ажѣта кѣ дѣсѣшѣ жѣртѣа сѣлѣлѣ тѣ? не ачѣла врѣі сѣ лѣжѣдѣ, пѣтрѣ каре еѣ, фѣіка та ам пѣрѣтѣ тоате, ші пѣтрѣ каре ініма тѣтѣрор аі тѣ іасте акоперѣтѣ кѣ о адѣлѣкѣ жалѣ? Тачѣ, фѣіка тѣ, зѣсе вѣтрѣлѣ. „Нѣ маі сѣпт кѣндѣіа адѣлѣчѣ тѣчѣрѣ аѣ фѣст дѣе словѣд а рѣтѣлѣ лѣгъ пѣтѣл пѣтѣмѣшѣлѣ тѣ прѣкѣ. Тѣ аі, дѣтрѣадѣвѣр, дѣдѣстѣлатѣ прѣчѣпѣ а зрѣ не ачѣл зигѣр, ші еѣ дѣсѣшѣ зрѣск не ачѣл попор сѣмѣд, ші маі алес не ачѣл маі дѣдѣмѣзѣіт Хѣпѣад, каре, прѣп пѣтѣрѣчѣніта са ізѣіре де слаѣв, атѣтѣ рѣле аѣ адѣс пѣсте капѣтеле мѣмѣлор, фѣмѣлор, ші фѣтелор рѣмѣлѣ. — Астѣмѣпѣрѣдѣ дѣрѣреа фѣіка тѣа; кѣ де ші дѣлѣчѣле чеас ал рѣсѣлѣтѣрѣі вѣте кам тѣрѣзѣі, дѣсѣ тот трѣзѣе ел сѣ вѣтѣ. Анѣм нѣ дѣторѣа, на сѣ ажѣтѣм пѣтрѣіѣлор поцѣрѣ, ші сѣ стѣм дѣтрѣ ажѣторѣ чѣлѣ дѣтѣіѣ пѣскѣт фѣіѣ ал лѣі Дрѣкѣла. — Кѣзѣтѣдѣ де прѣкѣ, ші тачѣ, фѣіка тѣ, клѣд сѣ фѣтѣгѣск вѣрѣадѣі.“

— Фѣта лѣпѣлѣ тѣнде тѣлѣіле крѣчѣш не

пѣт, арѣкѣ окѣі чѣі тарѣ — пѣгрѣі спѣре армеле че ста атѣрпѣте не пѣрѣте, ші зѣгѣрѣлѣдѣшѣ дѣрѣреа, каре се vedѣ dѣn тоате мѣшѣкѣрѣіле трѣпѣлѣі, прѣп зп сѣспѣн адѣлѣк, шѣзѣ іарѣшѣ ла лѣкѣл сѣѣ. Ачѣстѣ фѣмѣе жалѣкѣ, прѣкѣм се vedѣ dѣn фѣаа еі, аѣіа ера де трѣізѣчѣі де анѣ; тѣдѣлѣрѣіле еі доvedѣ о пѣтѣре ші о сѣлѣтѣте а трѣпѣлѣі, ші фѣаа еі чѣ пѣтѣралѣ алѣ-гѣлѣініе зпѣтѣ кѣ фѣкѣл чѣл амѣчѣторѣіѣ ал окѣлор авѣ атѣта пѣтѣре клѣт пѣпѣтѣаі сѣ прѣіведѣі ла еа фѣрѣ де о сѣмѣіреа кѣпѣтѣімірѣі, дѣр рѣжіле обрѣзѣлѣі ера вѣдѣзѣіте прѣп амѣрѣле ші кѣлѣле лѣкрѣтѣі ші сѣспѣнѣрѣі. Дѣсѣшѣ Фѣрѣдѣндѣі кѣ пѣтѣл де фѣр дѣкѣ прѣіверѣ спѣре сѣспѣлѣ жалѣчѣі Фѣлѣаре. Ла армѣ, фѣчорѣ, ла армѣ стрѣгѣ дѣndѣmѣлѣдѣі вѣтрѣлѣ Лѣп. Лѣзінка воастрѣ сѣ фѣіе: „тоате пѣтрѣ пѣтрѣіе“. Дѣр каре dѣнтре воі сѣ вѣ дѣлѣтоарѣе акасѣ кѣ рапѣ дѣп спѣте, ачѣла сѣ шѣіе, кѣ спѣре дѣр ші мѣлѣзѣмѣітѣ, вѣ кѣпѣта алѣа аша де аѣвѣндѣ дѣп фрѣпѣте, клѣт дѣлѣтрачѣа мѣлѣтѣ дѣшѣі вѣ да сѣфѣлѣтѣл. Спѣре зп сѣmѣп де вѣтежіе, фѣкѣзѣрѣ Фѣрѣдѣндѣі о лѣртѣ де вѣтѣліе ші тоцѣі сѣрѣрѣ ла армѣ, dѣn кѣса чѣ маі де апроапѣ се азѣлѣ сѣспѣіеле фѣтеілор; пѣтрѣ кѣ ачѣа лѣртѣ ле ерака зп сѣmѣп, кѣ вѣрѣадѣі се гѣтѣск де рѣсѣоіѣ. — Кѣпѣл фѣмѣліі дѣдѣ вѣна кѣвѣлѣтѣре пѣсте вѣтежіі сѣі, клѣд іатѣ де чѣіа пѣрте де Дѣлѣре се азѣде зп вѣчѣм рѣсѣлѣнд спѣре сѣmѣп, кѣ оаре чѣіеѣа врѣ а трѣче dѣпѣкоачѣ, дѣсѣ ачѣст рѣсѣпѣт дѣп лѣрѣта че фѣчѣ Фѣрѣдѣндѣі кѣ дѣчѣіпѣрѣѣ армѣлор пѣл вѣгарѣ тоцѣі де самѣ, дѣр фѣінд кѣ ачѣла тот маі тѣре рѣсѣпа, ші се азѣлѣ ка ші клѣд ар фѣі лѣат алѣтѣ мѣтѣре, атѣчѣі тоцѣі кѣ зп глас стрѣгарѣ, „ачѣлаі Олѣдѣ, пѣтрѣ кѣ аша пѣ маі аі поцѣрѣ обѣчѣгѣск о вѣчѣма.“ Аша

къ тоѹи алергаръ дитра коло, касъ вадъ
не чел че доръ, ши съ аэле чева деспре
стареа връшташълъи ши а ръсвоѹълъи; дн-
сѹши вѹтръднъл Лъп днкъ теарсе къ ей, пѹ
маѹ Флоареа рѹмасе днпгъ прѹнкъл че
дорнъ, дар ши еа къ грава дешкисе феръ-
ста, ка съ вадъ не ѹвѹтъл съѹ фрате.

(Ва ьрта.)

Библіографіе

ЛА КАНТОРА ДАЧИЕИ ЛИТЕРАРЕ

Вор еши скриіторіи днтднтплъриіор
ромднелъи саѹ Летописіциіе Валахіеи ши
Молдавиеи. Скрисе де Радъ Гречеанъ, Радъ
Попескъ, Грігорі Уреке, Мірон Костін,
Некълмаі Костін, Домнъл Кантемір, Іоан
Некълче, Іліе Карп ши Александръ Белдіман.

Дѹне манъскриітеле челе маѹ автентиче
пѹблїкате пентрѹ днтѹиаші датъ де

МИХАИЛ КОГЪЛНИЧЕАНУ

Шесъ томъри дн 4^о—Преѹъл чінчі галвені.

Кондіциіеле съвскриеріи.

Ачеастъ колекціе ва кѹпрінде тоѹи
хронїкарїи Молдавиеи ши а Валахіеи дн ьр-
мѹторъл кін :

Уреке	} 1 том.	Радъ Гречеанъ	} 1 том
М. Костін		Радъ Попескъ	
Н. Костін		Кантемір . . .	
І. Некълче	} 1 том.		
І. Карп			
А. Белдіман			

Съвскриереа се фаче фъръ а плъти
німік днпнте. Дн Іаші ла Кантора Дачіеи
Литтераре, ши ла тоате лїврерїіеле Капіта-

леї. Дн цінѹтерїіе ла DD. окърмѹторї.
Пентрѹ Валахїа ла Редакціа Къріерълъи
Ромднелск ши ла лїбрерїа D. Романов.

Пѹблїкаціа се ва сфърши днтр'ън аш
ши жѹмѹтате.

Тоѹи ачеи че аѹ лїтописіцие а Валахїеи
саѹ а Молдавиеи, сднт рѹгаѹи де а ле дн-
прѹмѹта, адресднѹеле ла Кантора Дачіеи
Литтераре, ши спре тѹлѹѹмітъ вор прїімі
дн дар треї ексемпларе а колекціеи, къ
пѹстеле лор тїпърїіе не тїтъл.

(Альїна Ромънеаскъ).

ВАРИЕТЪЦИ.

Мінъпата евлавїе а ѹвѹи клїро-
пом тїпър. Къ прїлежъл днгронъчѹнеи
ѹвѹи ом преабогат дн Парїс тоатъ лѹмеа
ста зїмітъ възднд, кѹм ѹн тїпър пепот а
рѹпосатълъи, че днкъ се пѹтъра днтре
клїрономї, чїтеа къ неспѹсъ рдѹвнъ дїнтрѹ
о карте дн времеа проходїреї. Тоѹи кре-
деа кѹмкъ ачел евлавнїк кавалераш се
роагъ пентрѹ вечнїка одїхнъ а сѹфлетълъи
знкїълъи съѹ. Упъл дїн кѹрїозїтате се аѹ-
търъ не дїн дърѹнт де ел, ши . . спре чеа
маѹ mare аса мїраре vede ши кѹпоаѹце к оп-
дїка правїлмор, днтрѹ карѹ се кѹпріндеа
ши артіколїи де леѹе пентрѹ клїрономї.
(Ера днгрїжат вїетъл —).

Десвїновъѹїре. Уп флекарїѹ фѹ
мѹстрат, кѹмкъ ел повестеѹе маѹ тѹлте
лѹкрѹрї кѹм пѹ с'аѹ днтднтплат ачелеа?
„Се поате,“ рѹспнѹсе чела, „дар че въ пасъ?
Аѹ пѹ сднт еле маѹ плѹбѹте аша кѹм ле
повестеск еѹ?